

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Haymo-//nis Episcopi Hal-//berstattensis, De Varietate//
librorum, siue de Amore cœlestis// patriæ libri. III. ...**

Haimo <Halberstadensis>

Coloniae, 1531

VD16 H 231

LXII De Poenitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29814

LIBER SECVNDVS.

ostētat, satisfactio veniā sibi diuina pietate cōciliat. Nec em̄ poterit indulgentia tribui, nisi irā dei possit cōfessione placare. O veneranda pietas dei, peccam⁹ & parcat, delinquimus & ignoscit, offendim⁹ & adhuc placatus existit. Vnde qualis erga iustos sit mōstrat, dum talē se erga pctōres ostentat. Nec peccator poterit iam excusari, qui cōfessionē per quā venia nascitur, non properauit amplecti, quō possit reus gemino crimine detineri, dum primo legē contempsit vt delinqueret, & cōfessionis remedia amplecti noluit vt periret. Rape tu quisquis es remedia, qui peccando diuina cōtempstisti p̄cepta. Confessio afferat salutē, cui contemptus attulerat mortē. Confiteant^r singuli queso vobis fratres delictū suū dum adhuc qui delinquit in seculo est, dum admitti confessio eius potest. Dum satisfactio & remissio facta p̄ sacerdotes apud dñm grata est, cōuertamur ad dñm mente tota, & p̄nitentiā criminis veris doloribus exprimentes dei misericordiā deprecemur. Illi se anima p̄sternat, illi mens tota satisfaciat, illi spes omnis incumbat. Rogare aut̄ qualiter debeamus dicit ipse: Reuertimini ad me in toto corde v̄ro, simulq̄ in ieiunio & fletu & plāctu & scindite corda v̄ra, & nō vestimēta v̄ra. Ad dñm tota corde redeamus, irā & offensam eius ieiunijs & fletibus, sicut admonet ipse, placem⁹.

iohel, 24

De P̄nitentia. Cap. LXII.

BEatus Ioannes p̄cursor dñi nostri (quo nemo maior inter natos mulierū surrexit, de quo Prophetā dixerat: Ecce mitto angelū meū ante fa-

Mat. 11. 10
Mala. 3.

g. ij

HAY. DE VARIET. LIB.

- Mat. 3.** ciē tuā) hanc primā vocem emisit, dicens: Pœnitentiā agite, appropinquabit em̄ regnū cœlorū. Vnde aduertimus Ch̄m fuisse locutū p̄ ipsum. Ergo dilectissimi vna nobiscū oēs suscipite in p̄cordijs vestris misericordiā dñi nostri, dicētis: Pœnitentiā agite, appropinquabit em̄ regnū cœlorū. O dulcedo, vt inter pœnitentiā & regnū cœlorū nihil sit intermediū. Agamus ergo penitentiā à facinoribus nostris, & in puncto patebit nobis regnū cœlorū. Sic ait beatus Prophetā:
- Isa. 59.** Desinite à malitijs vestris, discite bonū facere, p̄ctā em̄ vestra inter vos & deū separant. Ergo si int̄ deū & hominē p̄ctā separant, tollant̄ per pœnitentiā e medio p̄ctā, & homo cōiunctus est deo, instructe & docēte Ap̄lo: Qui aut̄ adheret deo vnus sp̄s est. Sed dicet aliquis, quō de medio tollere possum p̄ctā? Audi p̄cursorē dñi vociferantē & docentē. Facite fructus dignos pœnitentiæ. Iam em̄ securis ad radices arborū posita est. Omnis arbor quæ non facit fructū bonū excidet̄ & in ignē mittetur. Et q̄ sunt fructus digni pœnitentiæ, nisi vt facias q̄ contraria sunt p̄ctō? Seruiebas idolatriæ vel dēmonibus, nūc iam cōuersus serui deo per fidē. Eras adulter & fornicator, nunc ē cōtrario esto castus. Ebrietati eras deditus, nunc sobrietatis obtine locū. Eras fraudulentus & raptor, nunc esto fidelis & larg⁹. Eras tumidus & superbus, modo esto mansuetus & mitis. Auarus eras & mendax, nunc esto pius & verax. Ecce q̄ sint fructus digni pœnitētiæ, vt qui antea agebas contraria deo, mō contraria agas diabolo, secundū sententiā dñi dicentis: Nec ego te cōdemnabo, vade & am-

LIBER SECVNDVS.

plius iam noli peccare. Et iterum: Remittuntur ei peccata Ioan. 8.
 multa quia dilexit multum. Hortatur etiam nos dominus per Luc. 7.
 Ioannem apost. ad penitentiam dicens: Memento unde
 excideris & age penitentiam, & fac prima opera. Et Apoc. 2.
 si non egeris penitentiam, veniam & mouebo candelabrum
 tuum de loco suo. Quod utique ei dicit, quem constat ce-
 cidisse, & quem hortatur rursus per bona opera exurge-
 re. Alio item loco penitentiae tempus datur, & peniten-
 tia non agenti dominus comminatur. Habeo (inquit) aduer-
 sum te pauca, quia promittis mulierem Iezabel quam se di-
 cit prophetam esse, docere & seducere seruos meos,
 fornicari & manducare de idolotheitis. Et dedi illi tem-
 pus ut penitentiam ageret, & penitere non vult a for-
 nicatione sua. Ecce ego mitto eam in lectum, & qui cum
 ea fornicati fuerint in maxima tribulatione erunt nisi
 si penitentiam egerint ab opibus suis. Quod utique ad
 penitentiam non hortaret, nisi quia penitentibus in-
 dulgentiam pollicetur. Et in euangelio. Dico (inquit) Luc. 15.
 vobis, sic erit gaudium in caelo super vno peccatore peni-
 tentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis quibus non
 est opus penitentia. Nam cum scriptum sit, Dominus mor-
 tem non fecit nec laetatur in perditione viuorum, utique qui Sap. 1.
 neminem vult perire, cupit peccatores penitentiam agere,
 & per penitentiam denuo ad vitam redire. Deiecit nos
 diabolus & elisit per peccatum, oportet utique resurgere
 per penitentiam & rursus stare contra eum. Nam beatus
 David caecidit in adulterium peccatum grauissimum, sed
 & homicidium coniunxit adulterio. Et quid post haec
 nunquid permansit iacens? nonne surrexit, & iterum ste-
 tit contra inimicum, & ita eum subiecit ut etiam post

HAY. DE VARIET. LIB.

mortē merita eius profuerint posteris suis? O pœnitentia, salus animæ, restauratio virtutū, dissipatio vitiorū, expugnatrice dæmoniorū, obstrusio inferorū, porta cælorū, via iustorum, refectio beatorū. Beatus qui te amat, felix qui te tenet, nimiumq; beatus & felix q te vsq; ad vltimū vitę suę diē custodit. Tu mortuos in pētis suscitās, tu desperatos de p̄cipitio mortis reuocas, & ad spem reformas. Tu sectatores & operarios tuos ad spem incitas, ad fidē prouocas, ad charitatē dei & proximi instigas. Tu facis in prosperis humiles, in aduersis fortes. Tu cōtra opprobria & irrisores mites facis. Tu p̄secutiones & iniurias toleras, passiones & flagella patienter sustines. Tu irā frenas, linguā mitigas, pacē custodis, mētem gubernas. Tu in virginibus & deo sacratis beatā custodis integritatē, in viduis laboriosam castitatē, in cōiugatis indiuiduā castitatē. O pœnitentia castissima mat̄, doce filios tuos tenere & amare castitatē, fugere luxuriā, imunditiā & omnem libidinosam coporis trillationē. Nullum em̄ perpetuā pducis ad gloriā, nisi fuerit castus, humilis, patiens, atq; beneuol⁹. O pœnitentiā mater piissima, p̄crea & pduc de sancto vtero tuo gemitus assiduos, suspiria largissima, singult⁹ continuos, excute ex oculis tuis lachrymas profusas, noli cessare, noli pigritare, quousq; rapidissimo cursu ad diem peruenias vltimum.

Qualis debeat esse modus pœnitentię.

Caput LXIII.

Pœnitentiā quippe agere est, & perpetrata mala plangere, & plangenda non perpetrare. Nam